Isis saŭ Natura

JURNAL
ПЕНТРУ РЕSПÎНDІРЕА ШТІІНЦЕЛОР NATУРАЛЕ ШІ ESAKTE,
în toate кlaseле.

Редіџеаtŭ

de

Пpofesop Doktop Іулій Барaш.

№ 12. **(Анул intiiŭ)** **Букурештї.** **Мaptie 22, 1856.**

Конpindepe: Луна ші natupa sa. — Џірafa, унŭ апітаŭ бізарŭ. — Комунікаціунї штіінціфіче мічї.

ЛУNA ШІ NATУРА SA.

Dintpe toate коpnуріле черештї луna a fostŭ ачеea каре a *tpasŭ maï мултŭ асупръ'ї* atenціунеа oameniлорŭ. Întp'adeвъpŭ, че fenomenŭ maï гpandiosŭ de кîtŭ faseле (skimбъpiле) лунеї în кursŭ de natpу sъптъmînї нумаї! O datъ se face невъzутъ ку totулŭ, пе уpтъ îпчепе съ кpeaskъ înaintea okiлopŭ nostpi, пар' къ asistъmŭ ла кpeaціунea унеi лумї ноуъ, унуї кopnŭ чepeskŭ ноуŭ; neste 15 zile a ажунsŭ ла desвoлtapea sa чea maï перfектъ, a devenitŭ *лумina* чea maï еклatantъ, чea maï maiestуoasъ каре лумineazъ nопціле noastpe, ші întp'adeвъpŭ nічї унŭ fenomenŭ dупе чepŭ ну noate a ne insпipa аша ideї суБлime ші поеtiче ка o npimБлapе noanteа ла лунъ nлinъ, кîndŭ ачеаstъ pеџinъ a nопції ку faцa sa de apџintŭ, se пліmбъ înчеtŭ în Болta azуpъ ші пуpъ a черуулуї, пе кîndŭ toatъ natуpa doapme, пар' къ înкîntatъ de admipaціуне мултъ d'ачеstŭ fenomenŭ maiestosŭ. Ку soapeле ну sîntemŭ famiлiapizaцї, къчї ну nутemŭ съ ne уітъmŭ ла елŭ, пар' къ este унŭ суверanŭ opientaлŭ, în faцa кърuia ну e nepmisŭ съ se уіte чіne-ва; dap în faцa лунеї ne уітъmŭ fъpъ sfiaлъ, admipîndŭ fpумusецеa eї admipaБілъ, ші кіаpŭ кîndŭ sîntemŭ noї сунъpaцї, плinї de гpiжъ ші de întpistъpї ші eшimŭ noanteа afapъ

плътвîndȣне ла лȣнъ плinъ, пар' къ ȣнȣ балsamȣ de konsoлaцiȣne a intpatȣ în fiinцa noastpъ, a-tȣнчї арȣнкîndȣ bedepea noastpъ ла diskȣлȣ ad-miрaбiлȣ алȣ peцinei de noapte, пар' къ ni se паре къ se ȣitъ ла noї кȣ simpatie, пар' къ ва sъ не zikъ: „лаsъ-te de mizepie, de toate грi-жiле шi непльчеpiле карї въ fачецї ȣнȣлȣ алtȣia, вої аколо жосȣ пе пъmîntȣ, ȣitъ-te maї вine sȣsȣ ла admipaбiла креацiȣне etepnъ a черȣлȣї, vezї че apmonie, че лiniште domneште întpe aчeste fi-inцe череştї! Ȣнȣ mikȣ пȣнктȣ, ȣнȣ atomȣ алȣ ȣniвepsȣлȣї, Креаtорȣлȣ вi л'а datȣ воъ ка sъ'лȣ локȣiцї шi л'aцї ȣmплȣtȣ кȣ sînџe шi лакръmї, пе кîndȣ noї posedamȣ totȣ ȣniвepsȣлȣ infinitȣ шi sîntemȣ maї пȣцinȣ ambiцiошї de кîtȣ вої, шi пачea чepeaskъ a debenitȣ шi ла вої o espre-siȣне провербiалъ, o чepepe каре o dopiцї шi пȣ o авецї.“

Peste пȣцine nopцї лȣna deskpeште totȣ me-peȣ пînъ se fаче din пȣoȣ inвiziвiлъ. Aчeste ка-paktepe partikȣлаpe шi fpapante але лȣneї, a fъ-кȣtȣ къ кiарȣ naцiȣniле челе maї antiче s'a o-кȣpatȣ кȣ observaцiȣnea eї.

Apoї de кîndȣ oamenії аȣ пȣtȣtȣ sъ observe лȣna шi s'аȣ înkpedinцatȣ къ лȣna пȣ e ȣнȣ пътpatȣ saȣ ȣнȣ tpiȣngiȣ, чї este ȣнȣ корпȣ po-tȣndȣ, къчї алmintpeлea п'арȣ fi пȣtȣtȣ sъ se a-pate potȣndъ ка ȣнȣ черкȣ (лȣнъ плinъ), saȣ în fopma ȣneї коаse (semi-лȣнъ); aчeastъ observa-цiȣne s'a fъкȣtȣ шi ла soapeле каре e totȣ de ȣna potȣndȣ: пȣmaї în пpiвinцa fopmeї пъmîntȣ-лȣї ideiле oamenilopȣ аȣ fostȣ греште maї na-inte, къчї în sekȣлеле de mizлокȣ 'шї-аȣ înki-кinȣitȣ къ пъmîntȣлȣ este ȣнȣ natpatȣ; eatъ ȣнȣ apгȣmentȣ пȣoȣ къ de mȣлte opї omȣлȣ штie maї вine лȣкpȣpї карї se întîmплъ în локȣpiле stpeine de кîtȣ aчeлea че se întîmплъ a касъ ла dînsȣлȣ.

În пpiвinцa sȣpрafeцeї лȣneї, naцiȣniле an-tiче аȣ авȣtȣ ideї вizape. Aшa гъsimȣ ла *Плȣ-tapxȣ* ideea къ лȣna este ȣнȣ feлȣ de orлindъ în каре se peflekteazъ imaцinea пъmîntȣлȣї no-stpȣ, aшa dap 'шї-аȣ înkiпȣitȣ къ în лȣнъ пȣ-temȣ sъ stȣdiemȣ пъmîntȣлȣ nostpȣ, прекȣm în-tp'o orлindъ stȣdiemȣ fiгȣpa oвiektелорȣ. În kon-sekȣinцъ кȣ aчeastъ idee 'шї-аȣ imaцinatȣ къ кȣ-tape patъ viziвiлъ în лȣнъ пе înfъцiшeazъ Mapea Kaspikъ, пе кîndȣ o алтъ patъ лȣпаръ пе înfъ-цiшeazъ очеапȣлȣ челȣ mape ш. ч. л. Aчeastъ idee грешitъ (къ sȣпрафаца лȣneї este o orлindъ în каре se peflekteazъ пъmîntȣлȣ nostpȣ) s'a цi-пȣtȣ пînъ ла sekȣлȣлȣ алȣ 16-леа de кътpe чea maї mape parte a saвanцiлорȣ, пȣmaї Apistotелȣ шi Epodotȣ fакȣ esчepцiȣne, къчї eї аȣ кȣпо-sкȣtȣ adeвъpatȣ natȣpa лȣneї шi каȣsa лȣчipeї eї.

O алтъ epoape în пpiвinцa лȣчipeї лȣneї e-pa кiарȣ пînъ în zileле noastpe, къ лȣmina лȣ-neї пȣ продȣче пiчї челȣ maї mikȣ градȣ de кълdȣpъ; însъ *Sir John Hershel*, a пробatȣ прin espepiminte къ пȣ e aшa, чї къ лȣmina лȣneї плinъ e în stape a pisini пȣорї гроші, de aчeea se esплiкъ dpeptatea opiniȣneї попȣлаpe къ лȣna ape o inflȣinцъ asȣпра fopmъpeї пȣорiлорȣ шi asȣпра плоiї, maї кȣ seamъ къ ла лȣнъ плi-нъ плоаъ maї пȣцinȣ de кîtȣ ла лȣнъ пȣoъ.

Aкȣmȣ штimȣ къ лȣna este ȣнȣ корпȣ oв-sкȣpȣ ка шi пъmîntȣлȣ nostpȣ каре пpiimeште лȣmina sa de ла soape шi aчeasta e каре o fa-че de лȣmineazъ; însъ пȣtepea sȣпрafeцeї лȣneї d'a se iлȣmina este foapte mikъ; къчї чine п'а observatȣ вр'о datъ întp'o zi fpȣmoasъ шi seni-нъ, кîndȣ dȣпе amiazъ zi se apatъ лȣna пе черȣ, къ e aвia viziвiлъ кȣ o лȣminъ deвiлъ, mȣлtȣ maї deвiлъ de кîtȣ пȣорiї алвї карї se apatъ în черȣ кîte o datъ лȣminaцї de soape? прin ȣpmape da-къ în локȣлȣ лȣneї ȣнȣ пȣорȣ de mъpimea лȣneї s'арȣ fi apъtatȣ noaptea пе черȣ, арȣ авea o лȣ-minъ mȣлtȣ maї mape de кîtȣ o ape лȣna акȣm. *Arago* a fъкȣtȣ observaцiȣnea ȣpmъtoape: noї vedemȣ лȣna кȣ o лȣminъ алвъ ка apцintȣлȣ, dap întp'adeвъpȣ лȣna e галбепъ ка аȣpȣлȣ, însъ fiindȣ къ aчeastъ лȣminъ ni se apatъ пе ȣнȣ fȣndȣ алвastpȣ adeкъ пе черȣ, de aчeea ni se паре поъ къ e алвъ, къчї este штiȣtȣ în fisiкъ шi ла piktopї къ dакъ komпȣнemȣ колоаре алва-stpъ кȣ колоаре галбепъ, ese колоаpea алвъ.

Daкъ пъmîntȣлȣ este datopȣ лȣneї pentpȣ nopцiле челе fpȣmoase але лȣneї плine, пе de алтъ parte пъmîntȣлȣ плъteште лȣneї aчeastъ da-datopie кȣ doвîndъ кîndȣ e лȣнъ пȣoъ; къчї a-tȣнчї пъmîntȣлȣ nostpȣ se apatъ pentpȣ локȣitopiї лȣпаpї ка лȣna плinъ лорȣ, шi каре лȣmineazъ кȣ o лȣminъ de $13\frac{1}{2}$ opї maї mape de кîtȣ пе лȣmineazъ поъ лȣna плinъ. S. e. пе imaцinъmȣ spektaколȣлȣ sȣвлimȣ алȣ ȣneї лȣне плine каре

аре о лȣмінъ de $13\frac{1}{2}$ орĭ маĭ таре de кітŭ лȣна ноастръ! Dакъ ва чіне-ва съ аĭбъ кȣріоsіtate а ведеа лȣміна пъмінтȣлȣĭ în черŭ, se обсерве лȣна ла întîiȣлŭ saŭ ла алŭ treiлеа кȣартŭ алŭ еĭ кіndŭ se apatъ în fорма ȣнеĭ коасе лȣчітоаре, орĭ diminеаца în партеа ръсърітеанъ saŭ seaра în партеа апȣsанъ а черȣлȣĭ. О съ вазъ атȣнчĭ къ партеа обскȣръ а лȣнеĭ totŭ este чева візібілъ шĭ este înконцюратъ d'о лініе чіркȣларъ оарешĭ че strълȣчітоаре. Ачеаstъ лȣмінъ dебілъ а пърцiĭ обскȣре а лȣнеĭ, нȣ е алтŭ німікŭ de кітŭ рефлекцiȣнеа лȣмінеĭ пъмінтȣлȣĭ, прекȣм se apatъ în лȣнъ. Întокмаĭ прекȣм ведемŭ пе черŭ кіте о datъ доȣъ кȣркȣбее ȣнȣлŭ în dреptȣлŭ алтȣiа, каре провіне din рефлекцiȣнеа речіпрокъ а разелорŭ лȣмінеĭ, *аша ведемŭ шĭ ȣнŭ феноменŭ* аналогŭ în лȣнъ; аша dар пъмінтȣлŭ împрȣмȣтъ лȣміна de ла soаре, о împрȣмȣтъ лȣнеĭ, шĭ лȣна о împрȣмȣтъ înапоĭ пъмінтȣлȣĭ. Ведемŭ къ шĭ кіарŭ în черŭ тоатъ лȣмеа se împрȣмȣтъ ка шĭ пе пъмінтŭ!

Astpономiĭ s'аŭ înкредінцатŭ прін обсерваціȣнĭ dрепте къ лȣна нȣ е înконцюратъ кȣ аерŭ saŭ атмоsферъ ка *пъмінтȣлŭ nostpȣ*; прінтр'ачеste чірконstанце лȣна se deosібеште нȣ нȣмаĭ de пъмінтȣлŭ nostpȣ, чі шĭ de челе-л-алте корпȣрĭ черештĭ; къчĭ ла тоате планетеле шĭ ла тоцĭ sателіцiĭ кіарŭ s'а обсерватŭ атмоsфера каре ле înконцюаръ. Аша dар пе лîнгъ лȣнъ нȣ se гъseште аерŭ! Че консеквінце нenȣмероаse шĭ імпортанте se трагŭ de ачеаsта! Dакъ лȣна н'аре аерŭ, нȣ se поате ка съ se аȣзъ аколо вр'ȣнŭ гласŭ saŭ сȣнетŭ (къчĭ нȣмаĭ аерȣлŭ е мізлочіторȣлŭ сȣнетелорŭ), de ачееа în лȣнъ domнеште о тъчере de сперіатŭ, întокмаĭ ка în чімітіреле ноаstре. Dар нічĭ чеа маĭ мікъ мішкаре de фрȣнзъ нȣ s'арŭ фі пȣтȣтŭ фаче аколо, фіindŭ къ ȣnde нȣ е аерŭ, аколо нȣ е нічĭ вîнтŭ; апоĭ ȣnde нȣ е аерŭ, аколо нічĭ черȣлŭ нȣ поате съ фіъ албаstpȣ, къчĭ колоареа албаstpъ а черȣлȣĭ провіне къ ведемŭ аерȣлŭ албъstpȣiŭ каре se афлъ întpe ноĭ шĭ întpe черŭ; прін ȣрмаре în лȣнъ черȣлŭ требȣе съ se apate негрȣ шĭ фъръ лȣчіре, шĭ пе ачеstŭ фȣndŭ негрȣ se мішкъ дісkȣлŭ soарелȣĭ кȣ лȣчіреа sа албъ шĭ înфербîнтътоаре; че спектаколŭ de сперіатŭ! Dар нічĭ крепȣскȣлъ нȣ поате съ esіste ла лȣнъ, къчĭ нȣмаĭ прін esіstінца аерȣлȣĭ esіstъ шĭ крепȣскȣла, прін ȣрмаре ла лȣнъ îndатъ кȣ апȣнереа soарелȣĭ віне ноаптеа чеа маĭ обскȣръ каре ціне пînъ în мінȣтȣлŭ еширеĭ soарелȣĭ песте орізонтŭ, атȣнчĭ îndатъ se фаче зіоъ. Апоĭ în рапортȣлŭ skімбъреĭ зілелорŭ шĭ нопцілорŭ, гъsімŭ ла лȣнъ шĭ о алтъ чірконstанцъ (împреціȣраре), adекъ totŭ анȣлŭ лȣнарŭ консіstъ întр'о зі шĭ о ноапте нȣмаĭ. Adекъ доȣъ съптъмînĭ ціне аколо зіоа, атȣнчĭ е варъ, шĭ пе ȣрмъ віне о ноапте каре ціне еаръшĭ доȣъ съптъмînĭ, шĭ атȣнчĭ е іеарнъ. Sъ'шĭ імаціне чіне-ва акȣмŭ че кълдȣръ маре требȣе съ фіъ пе аколо зіоа кîndŭ разеле soарелȣĭ, în локŭ съ меаргъ кȣ іȣцеалъ de 215 міле цеографіче întр'о оръ (чеаsŭ) ка пе пъмінтŭ, мергŭ аколо нȣмаĭ доȣъ міле цеографіче întр'о оръ! прін ȣрмаре întîрзіе кȣ атîтŭ маĭ мȣлтŭ пе фіъ-каре пȣnктŭ алŭ сȣпрафецеĭ лȣнеĭ каре'лŭ атінгŭ! Апоĭ ачеаstъ кълдȣръ înзечітъ de кітŭ чеа маĭ маре кълдȣръ тропікалъ дȣпе пъмінтŭ, нȣ este ръкорітъ нічĭ прін întреpȣпціȣнеа нопціĭ ка ла ноĭ, нічĭ прін челŭ *маĭ мікŭ* порŭ; къчĭ нефіind аколо аерŭ, негрешіт нічĭ апъ нȣ поате съ se евапореze (съ se факъ абȣрĭ), прін ȣрмаре нȣ поате съ esіste аколо нічĭ нȣорĭ, нічĭ плоае! Апоĭ дакъ întр'adевърŭ s'арŭ афла апъ în лȣнъ, требȣіа къ în кȣрsȣлŭ зілеĭ лȣнаре съ se înкълзеаскъ întр'атîтŭ în кîтŭ съ фіъ фербінте. Dіn контръ ноаптеа каре е шĭ іеарна лȣнаръ, фрігȣлŭ требȣе съ фіъ *мȣлтŭ маĭ* таре de кîтŭ кіарŭ ла полŭ ла ноĭ; къчĭ ла ноĭ, неînчетатŭ мішкареа атмоsфереĭ skоате вîнтȣрĭ карĭ адȣкŭ кълдȣръ din кліме калde кътре църіле поларе пъмінтештĭ, каре ла лȣнъ нȣ se фаче, фіindŭ къ аколо нȣ esіstъ вîнтȣрĭ, фіindŭ къ аколо нȣ е аерŭ. Апоĭ în аstŭ-фелŭ de локŭ ȣnde зіоа domнеште о кълдȣръ аша de маре шĭ ноаптеа ȣнŭ фрігŭ маĭ терібілŭ de кîтŭ челŭ поларŭ, ȣnde нȣ esіstъ нічĭ плоĭ, нічĭ роъ, кіарŭ нічĭ о пікътȣръ de апъ, ȣnde нȣ е аерŭ пентрȣ реsȣфларе, кȣмŭ se поате ка съ esіste аколо вр'о фіінцъ органікъ? кȣмŭ se поате ка съ înфлореаскъ аколо вр'о плантъ saŭ съ se desвоалте аколо віеаца вр'ȣнȣĭ анімалŭ?

(Ва ȣрма).

ЏІРАҒА, ȢNȢ ANIMAЛȢ БІZАРȢ.

Noĭ ворбітȣ̆ în toate zілеле de лȣкрȣрĭ fрȣмoase saȣ̆ nefрȣмoase, adeкъ monotone saȣ̆ бізаpe. Sъ esплікътȣ̆ акȣмȣ̆ ачestе ideĭ: Че este fрȣмȣseцеa? Fрȣмȣseцеa, zікȣ̆ fiлosofiĭ. este o adȣпътȣpъ de o шȣлціме de варietъцĭ ȣnite întр'ȣnȣ̆ modȣ̆ перfектȣ̆ în кітȣ̆ se fopmeze o ȣnitate apmonікъ а кърia bedepe пе плаче. Ȣnȣ̆ лȣкрȣ monotonȣ̆ (fъръ варietъцĭ), nȣ поate fi fрȣмosȣ̆, шi eаръшĭ ȣnȣ̆ лȣкрȣ перегȣлатȣ̆ (кȣ тȣлte варietъцĭ adȣnate fъръ планȣ̆ шi apmonie) eap nȣ поate fi fрȣмosȣ̆. S. e. o кімпie de nisinȣ̆ este ȣnȣ̆ лȣкрȣ monotonȣ̆, dap nȣ fрȣмosȣ̆; asemenea шi ȣnȣ̆ кімпȣ̆ sълбatікȣ̆ кȣ feлȣpimĭ de плante diверse semъnate fъръ планȣ̆, eapȣ̆ nȣ e fрȣмosȣ̆, пе кіndȣ̆ o гpъdinъ кȣ fлopĭ, în кape fлopiле sîntȣ̆ apanжiate кȣ планȣ̆ шi sistемȣ̆, пе плаче. Къчĭ aiчĭ se afлъ koesistіndȣ̆ amîndoȣъ kondiціȣniле fрȣмȣseцеĭ, adeкъ варietatea шi ȣnitatea apmonікъ. Anoĭ ȣnȣ̆ лȣкрȣ nefрȣмosȣ̆ поate sъ fiъ nȣ nȣмaĭ monotonȣ̆, чi шi бізаpȣ̆. Че ва sъ zікъ бізаpȣ̆? Ȣnȣ̆ лȣкрȣ бізаpȣ̆ ва sъ zікъ ȣnȣ̆ oбiектȣ̆ кape копpinde o adȣпътȣpъ de варietъцĭ, nȣ nȣмaĭ neapmoniче, чi înкъ шi контpapie ȣna алtȣia. Кіndȣ̆ s. e. Mitoлoцia antікъ înfъцішеazъ ȣnȣ̆ animaлȣ̆ кȣ ȣnȣ̆ кanȣ̆ de леȣ̆ шi кȣ apinĭ de вȣлtȣpȣ̆, ачestȣ̆ animaлȣ̆ este o fiinцъ бізаpъ, къчĭ кanȣлȣ̆ de леȣ̆ шi apiniле de вȣлtȣpȣ̆ sîntȣ̆ doȣъ варietъцĭ saȣ̆ noціȣnĭ кapĭ nȣ notȣ̆ fi ȣnite întр'ȣnȣ̆ oбiектȣ̆. Asemenea кіndȣ̆ гȣstȣлȣ̆ estetікȣ̆ алȣ̆ гpъdinapiлopȣ̆ ла sfipшitȣлȣ̆ seколȣлȣĭ tpeкȣtȣ̆ a ажȣnsȣ̆ ла dekadinца sa, atȣnчĭ în алееле гpъdineлopȣ̆ nȣбліче fъчea feлȣpimĭ de figȣpĭ în кітȣ̆ o алее semъna кȣ o лinie de каваlepĭ saȣ̆ алte asemenea oбiекte кȣ totȣлȣ̆ stpeine шi inкomnatiбiле кȣ natȣpa шi кȣ fopma apбopiлopȣ̆ din totȣ̆ pегnȣлȣ̆ вецетaлȣ̆.

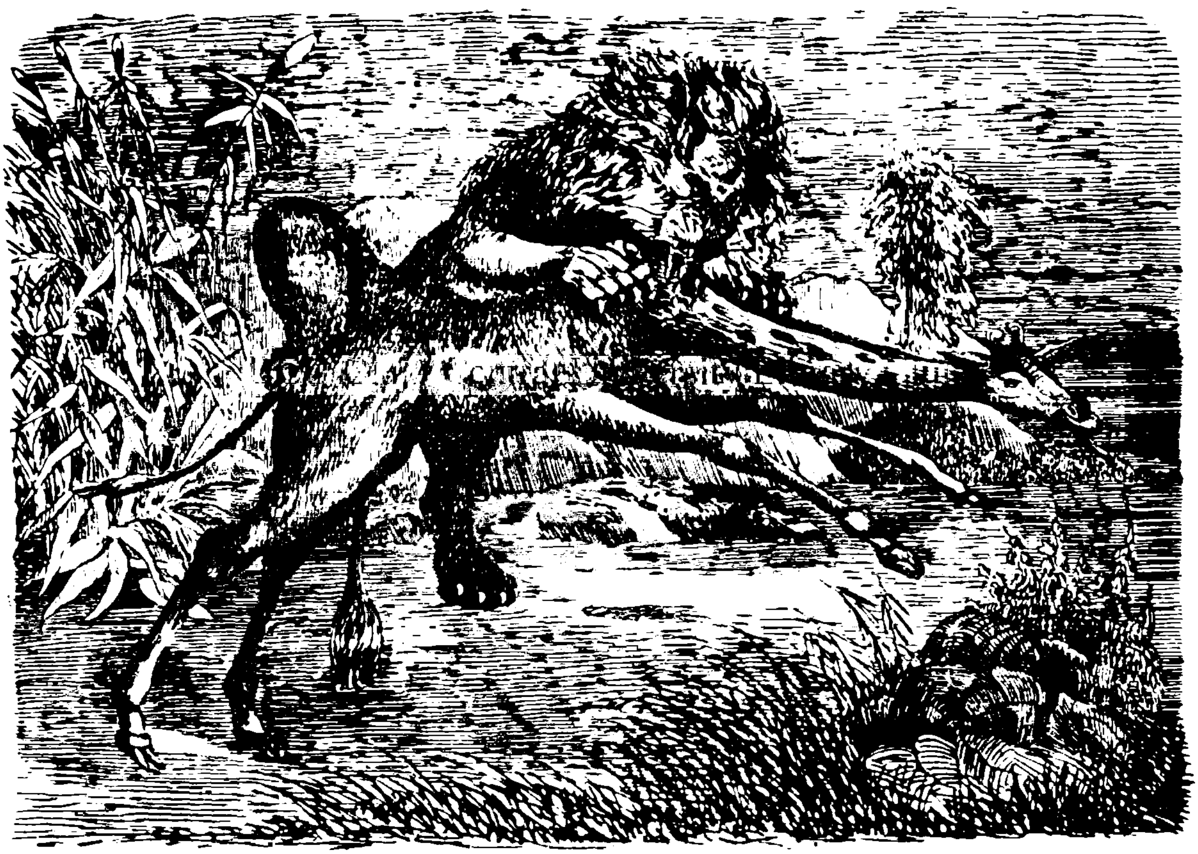
I. *Camelopardalis Giraffa L.* — Џipafa.

Natȣpa, перfектъ în toate лȣкрȣpiле saле, înfъцішеazъ, în ценере, în toate креаціȣniле

saлe, ideea fpȣmȣseцiĭ, însъ ȣneлe din kpeaцiȣniлe eĭ sîntȣ шi вizape; astȣ-feлȣ întpe ȣneлe din чeлe din ȣpmъ se aflъ шi animaлȣлȣ nȣmitȣ *Цipafa*, kape e sȣвiektȣлȣ aчestȣĭ aptikoлȣ.

În Afpika, în aчestȣ kontinentȣ вizapȣ ȣnde лîngъ цapa чea maĭ fpȣktiвiлъ (Eцintȣлȣ), se aflъ deшeapta Saxapъ, чea maĭ mape шi чea maĭ de snepiatȣ dintpe toate deшepteлe пъmîntȣлȣĭ; ȣnde esistъ stpȣцȣлȣ, o пasepe mape ka ȣnȣ kaлȣ, kȣ apipe miчĭ ka o gîskъ, în kîtȣ aчeastъ пasepe monstpъ nȣ пoate sȣвpa niчĭ de kȣmȣ, пe kîndȣ kȣ пiчioapeлe fȣцe maĭ iȣte de kîtȣ kaлȣлȣ: ȣnde se aflъ ȣnȣ animaлȣ nȣmitȣ Gnu kape ape o adȣпъtȣpъ вizapъ de kȣaлitъцĭ шi fopme aлe kaлȣлȣĭ, вoȣлȣĭ шi kanpeĭ: în aчeastъ пapte a пъmîntȣлȣĭ, пe kape fisiчiĭ antiчĭ a nȣmit'o цapa de faвȣлe шi de mipakȣлe шi kape kiapȣ akȣmȣ, dintpe toate чeлe-л-aлte пъpцĭ aлe пъmîntȣлȣĭ este чea maĭ пȣцinȣ kȣnoskȣtъ; akoлo natȣpa a skosȣ шi animaлȣлȣ вizapȣ *цipafa* (Camelopardalis Giraffa L.) kape ape o mȣлцime de nȣme. (Apaвiĭ o nȣmeskȣ Zurapheta; Kaлdeeniĭ o nȣmeskȣ Deba шi Xotentoцiĭ o kiamъ Naip).

„Giraffa," ziчe ȣnȣ savantȣ snipitȣaлȣ, nȣ

U. Giraffa atakatъ de лeĭ în desepte

este aчeea чe se apatъ, шi nȣ se apatъ aчeea чe este, kъчi este din toate шi nimikȣ împpeȣnъ. Aшa dap чe este Giraffa? Natȣpaлistiĭ antiчĭ aȣ zisȣ kъ e minȣne a natȣpeĭ, de aчeea kîndȣ Чesapȣ a sȣnȣsȣ Afpika (46 în. de Xpist.) a adȣsȣ лa Poma пentpȣ tpiȣmfȣлȣ sъȣ шi o Giraffъ, пap' kъ apȣ fi вpȣtȣ sъ apate kȣ aчeasta kъ ȣna din mipakȣлeлe вiteziei saлe este kъ a вipȣitȣ Afpika kape пpodȣчe asemenea fiinцe mipakȣлoase.

D. *Mundt* se espimъ în panoptȣлȣ Girafeĭ în modȣлȣ ȣpmъtopȣ: Niчĭ o datъ, ziчe eлȣ, Natȣpa n'a împpeȣnatȣ întp'o fiinцъ animaлъ sȣвлimȣл шi pidikȣлȣлȣ, fpȣmȣseцea шi ȣpîчiȣnea întp'ȣnȣ gpadȣ aшa de mape шi de fpanantȣ ka în Girafъ, *Linée* a пȣsȣ Girafa în kлasa чepвiлopȣ. Dap чe difepinцъ mape este întpe ȣnȣ sim-

nȣ̆ черьȣ̆ шi între o Girafъ! Ea a konfȣndatȣ̆ пînъ акȣмȣ̆ toate класifiкаціȣniле Natȣралistiлорȣ̆. Капȣлȣ̆ Girafeĭ întр'adeвърȣ̆ seamънъ кȣ капȣлȣ̆ черьȣлȣĭ, însъ кiарȣ̆ коарнеле sale koniче d'o формъ партiкȣларъ каре nȣ о гъsimȣ̆ nічĭ ла черьȣ̆ nічĭ ла вр'ȣnȣ̆ алтȣ̆ animaлȣ̆, о deosiвеште de toate animaлеле; апоĭ ȣрекiле sale sîntȣ̆ ка але ȣneĭ вачĭ, шi кîndȣ̆ se ȣiтъ чine-ва жосȣ̆ ла пiчioаре пînъ ла талпе, кȣ мiраре веde къ seaмънъ аколо кȣ ȣnȣ̆ калȣ̆. Апоĭ обсервîndȣ̆ акȣмȣ̆ чine-ва пелеа Girafeĭ о съ жȣре къ este о Пантеръ, къчĭ Girafa аре о пеле de колоаре чепȣшie, кȣ пете галбене ка Пантера. Dар карактерȣлȣ̆ Girafeĭ челȣ̆ maĭ importantȣ̆ шi челȣ̆ maĭ ремаркавiлȣ̆ este гîтȣлȣ̆ еĭ; къчĭ гîтȣлȣ̆ а фъкȣтȣ̆ пе Girafъ съ fiъ ачееа че este. Ачестȣ̆ гîтȣ̆ este atîtȣ̆ de еласtiкȣ̆ шi de еспресiвȣ̆ în toate фелȣрiмiле de мiшкърĭ, în кîтȣ̆ продȣче о simцiре de мiраре în inima првiтоrȣлȣĭ, апоĭ totȣ̆ de о datъ кîndȣ̆ омȣлȣ̆ este atрасȣ̆ а admira мiшкъріле ачестȣĭ гîтȣ̆, неапъратȣ̆ este silitȣ̆ съ рîзъ de форма sa вiзаръ шi рidiкȣлъ.

Întр'adeвърȣ̆ Girafa, прin diферiтеле мiшкърĭ але гîтȣлȣĭ съȣ̆, еспрîмъ фелȣрiмĭ de карактере. Кîndȣ̆ цine капȣлȣ̆ еĭ sȣsȣ̆ шi гîтȣлȣ̆ stъ dрептȣ̆, atȣnчĭ fisiognomiea еĭ еспрîмъ мîndрiea чеа maĭ маре; din контръ, кîndȣ̆ аплеакъ капȣлȣ̆ în жосȣ̆ ка съ паскъ еарвъ дȣпе кîмпȣ̆, atȣnчĭ poziцiȣnea капȣлȣĭ съȣ̆ кȣрватȣ̆ пе ȣnȣ̆ гîтȣ̆ аша de лȣнгȣ̆, еспрiма inoченца, modestia шi sȣпȣнереа чеа maĭ маре; dар кîndȣ̆ лȣnцеште ȣрекiле sale ка съ аȣзъ maĭ вiне sȣнетеле че вiнȣ̆ dedепарте, atȣnчĭ toатъ fisionomiea еĭ еспрîмъ о кȣрiositate маре шi seaмънъ кȣ ачееа а ȣнорȣ̆ оамепĭ карiĭ sîntȣ̆ шi еĭ tot de ȣna фоарте кȣрiошĭ съ аȣзъ лȣкрȣрiле каре nȣ'ĭ atinгȣ̆ шi пе каре лiмва попȣларъ ĭĭ nȣмеште *Sпioni*. Аша dар Girafa е totȣ̆ de о datъ мîndръ шi modestъ, inoчентъ шi sпioанъ; че контрадiкцiȣnĭ еспрîмъ fisionomiea ачестȣĭ animaлȣ̆ вiзарȣ̆?

Ачеастъ вiзарерie некомȣнъ а fostȣ̆ шi каȣsa къ пе кîndȣ̆ în анȣлȣ̆ 1837 sȣв Louis Philipp аȣ̆ adȣsȣ̆ пентрȣ întîiашĭ datъ о Girafъ ла гръdina плантелорȣ̆ (Jardin des plantes) din Парisȣ̆, а продȣsȣ̆ аколо о sensaцiȣne маре; toатъ лȣмеа шерцеа а admiрa saȣ̆ maĭ вiне а se мiра de ачестȣ̆ animaлȣ̆ вiзарȣ̆ каре а fostȣ̆ о imaцinъ fiделъ de вiзарерiеа timпȣрiлорȣ̆ de atȣnчĭ.

Челеврȣлȣ̆ Zоологȣ̆ *Lichtenstein* каре а fostȣ̆ ȣnȣ̆ natȣралistȣ̆ фоарте рече, nȣ s'а пȣтȣтȣ̆ съ nȣ se мiре кîndȣ̆ а въzȣтȣ̆ Girafa. Кîndȣ̆ ерамȣ̆, ziче елȣ̆, ла Капландȣ̆ (цара ȣnde е Капȣлȣ̆ de Бȣnа-Sперанцъ) între Хотентоцi, еатъ ȣnȣ̆ Хотентотȣ̆ къ'мĭ аратъ съ мъ ȣiтȣ̆ ла доȣъ гîтȣрĭ фоарте лȣнцĭ каре se ведеа пе d'аsȣпра ȣнорȣ̆ tȣфе мiчĭ че se афла nȣ департе de mine. М'амȣ̆ апропiatȣ̆ шi амȣ̆ въzȣтȣ̆ доъ Girafe пъскîndȣ̆ пе кîмпȣ̆, însъ stîndȣ̆ în пiчioаре еарȣ̆ nȣ în ценȣкĭ, прекȣм аȣ̆ претinsȣ̆ ȣniĭ. Амȣ̆ врȣтȣ̆ съ мъ фолосескȣ̆ de ачеастъ întîмпларе ферiчiтъ пентрȣ вîнатȣлȣ̆ меȣ̆ дȣпе пелеа animaлелорȣ̆ кȣрioаsе, însъ кîndȣ̆ м'амȣ̆ апропiatȣ̆ de Girafe пînъ ла кîте-вȣ sȣте de пашĭ, еле м'аȣ̆ въzȣтȣ̆ шi аȣ̆ înченȣтȣ̆ съ фȣгъ. Însъ ачеастъ фȣцiре а лорȣ̆ а fostȣ̆ аша de кȣрioасъ шi de рidiкȣлъ кiарȣ̆, къ неврîndȣ̆ амȣ̆ înченȣтȣ̆ съ рîzȣ̆ în кîтȣ̆ 'мĭ-амȣ̆ шi ȣiтatȣ̆ de вîнатȣ̆; къчĭ ретраџереа ȣneĭ Girafe фȣцîndȣ̆ este компȣсъ de atîtea мiшкърĭ diферiте ȣna контра altia, în кîтȣ̆ формеазъ о întреџiме вiзаръ шi рidiкȣлъ. Însъ, ziче nȣмiтȣлȣ̆ natȣралistȣ̆, nȣ 'мĭ-а fostȣ̆ de ажȣnsȣ̆ а konstata ачестȣ̆ рidiкȣлȣ̆, чi амȣ̆ врȣтȣ̆ съ черчетеzȣ̆ каȣsеле natȣрале але ачестȣĭ fenomenȣ̆, пе каре ле амȣ̆ шi гъsitȣ̆, къ desпропорцiȣniле корпȣлȣĭ Girafeĭ este каȣsa ачестȣĭ fenomenȣ̆; adeкъ партеа корпȣлȣĭ Girafeĭ de dinainte este мȣлтȣ̆ maĭ înaлtȣ̆ de кîтȣ̆ партеа sa de dindърътȣ̆, asеменеа шi корпȣлȣ̆ ачестȣĭ animaлȣ̆ е преа sкȣртъ пе лîнгъ înълцiмеа sa, de ачееа провiне къ Girafa поате съ îмвле nȣmaĭ înчetȣ̆ saȣ̆ съ галопеze (съ факъ sълтȣрĭ), dар nȣ поате съ dea фȣга шi кiарȣ̆ галопȣлȣ̆ еĭ е фоарте stîнгачiȣ̆ шi фъкȣтȣ̆ кȣ о маре неîndемîнаре, de шi este în stаре а съри ȣnȣ̆ sпацiȣ̆ de 12—16 пiчioаре. Ка съ аiбъ чine-ва о idee de ачеастъ disпропорцiȣne е destȣлȣ̆ а ziче къ Girafa пе каре D. Lichtenstein а adȣs'о în Еȣропа (везĭ фiгȣра I), а мъsȣратȣ̆ de ла коарне пînъ ла къпътîiеле пiчioарелорȣ̆ de dinainte 13 пiчioаре шi 4 полiче, гîтȣлȣ̆ sinгȣрȣ̆ авîndȣ̆ лȣнцiмеа de 5 пiчioаре! dар înълцiмеа пърцiĭ постерioаре а корпȣлȣĭ съȣ̆ ера de 6½ пiчioаре, пе кîndȣ̆ лȣнцiмеа корпȣлȣĭ, de ла пептȣ̆ пînъ ла коадъ, ера 7 пiчioа-

ре, ва съ zікъ къ ачеstȣ̆ animaлȣ̆ ера апроапе de доъ орї маї înaлтȣ̆ de кîtȣ̆ лȣнгȣ̆; къ партеа antepiоаръ (de dinainte) a корпȣлȣї съȣ̆ ера маї înaлтъ de кîtȣ̆ партеа sa постеріоаръ (de dindъ-ръtȣ̆) кȣ 7 пічіоаре, прin ȣрмаре пȣнкtȣлȣ̆ гра-вітъцїї ла ачеstȣ̆ animaлȣ̆ каde totȣ̆ de ȣna înainte (ȣnde masa корпȣлȣї е маї маре), прin ȣрмаре кîndȣ̆ animaлȣлȣ̆ fȣџе, atȣnчї е аменinцatȣ̆ съ нȣ казъ кȣ капȣлȣ̆ înainte, ла fiъ-каре пасȣ̆ че фаче.

Sпре a se апъра de ачеste къdepї dese, Girafa, прin instinktȣ̆, ла орї че пасȣ̆ каре фаче înainte, îшї арȣнкъ гîtȣлȣ̆ кȣ капȣлȣ̆ îndъpъtȣ̆, прintр'ачеasta, masa корпȣлȣї нȣ маї апасъ esклȣsiвemente пе партеа antepioаръ a корпȣлȣї, шi astȣ̆-feлȣ̆ екȣілібрȣлȣ̆ корпȣлȣї s'a pestabiлitȣ̆. Акȣмȣ̆ Girafa e în stape a'шї întinde пічіоареле sале de dinainte dpentȣ̆ (некȣрбate) шi a фаче ȣнȣ̆ пасȣ̆ înainte. Dap îndatъ dȣпе че ачеastъ înaintape a пічіоарелорȣ̆ de dinainte s'a ȣрматȣ̆, tpeбȣe шi пічіоареле de dindъpъtȣ̆ съ înainteze, însъ нȣ тotȣ̆, fiindȣ̆ къ masa чea маре a гîtȣлȣї шi капȣлȣ̆ апасъ пе dînseле, акȣмȣ̆ еаръ, прin instinktȣ̆, animaлȣлȣ̆ îшї арȣнкъ капȣлȣ̆ еаръ înainte, шi аша ла орї че îмбларе a Girafeї, капȣлȣ̆ eї, каре e пȣсȣ̆ пе гîtȣлȣ̆ съȣ̆ чeлȣ̆ лȣнгȣ̆ de o лȣнџime неkomȣнъ, se баланцеазъ înainte шi îndъpъtȣ̆ ка katapteлe ȣнеї коръбїї плȣtindȣ̆ în mape; eatъ întp'adeвъpȣ̆ ȣнȣ̆ spectakoлȣ̆ бizapȣ̆!

Dap съ не ȣітъмȣ̆ акȣмȣ̆ чева ла tȣpme de Girafe кîte 5—10 întp'o tȣpmъ stîndȣ̆ шi пъsкîndȣ̆ în кîmпііле Afpічеї (sȣбtȣ̆ ȣмбра ȣнȣї apборе нȣmit *арбȣрȣлȣ̆ Girafeї* Accacia Girafa Lichtenst. Къчї frȣnzeлe sале daȣ̆ fiнȣлȣ̆ чeлȣ̆ маї плъкȣtȣ̆ Girafeї) în miзлокȣлȣ̆ miiлорȣ̆ de плante ȣна маї fpȣmoaсъ шi маї admipaбiлъ de кîtȣ̆ алtа; în mizлокȣлȣ̆ soчіетъцілорȣ̆ de Stpȣцї, de Antiлопе шi de Капре пропріі мȣnціlорȣ̆ Afpічії. Съ обsepвъмȣ̆ чева маї бiне fъптȣpa, колоареа шi fopma корпȣлȣї съȣ̆. Pentpȣ întîiaшї datъ ni se înfъцішеазъ колоареа пелеї каре аре ȣнȣ̆ fȣndȣ̆ чепȣшіȣ̆, пътatȣ̆ кȣ пете галбене шi оакеше карї аȣ̆ felȣpimї de fopme шi se mikшopeазъ totȣ̆ мереȣ̆ меpгîndȣ̆ кътpe капȣ̆, ачеastъ пътаре a пелеї a fostȣ̆ каȣsa къ кіаpȣ̆ naцiȣnile antiче аȣ̆ datȣ̆ Girafeї нȣmipea de Camelopardalis, fiindȣ̆ къ пе лîngъ мърimea шi іȣцеала îmблеtȣлȣї съȣ̆ ка a Къmiлеї, împpeȣнъ Girafa шi пъtapea пелеї ка Пантepȣлȣ̆ saȣ̆ Пapdosȣлȣ̆, însъ пічіоареле eї нȣ sîntȣ̆ пътate, шi пînъ ла копite seamънъ мȣлтȣ̆ кȣ пічіоареле калȣлȣї. Dap капȣлȣ̆ Girafeї каре seamънъ кȣ капȣлȣ̆ ȣнȣї чербȣ̆ аре doȣъ пъpї овале, împpeцiȣpȣлȣ̆ бȣзеї de sȣsȣ̆ аре niште перї tapї (întокмаї ка pisika), пе кîndȣ̆ ȣрекіле sале seamънъ кȣ але ȣнеї вачї. Dap пе fpȣnte аре doȣъ коарне mічї оакеше шi конiче, еаpȣ̆ акоперitе кȣ перї tapї, însъ ачeste коарне sîntȣ̆ difepite de toate чеle-л-алtе коарне але animaлелорȣ̆ pȣmегъtoape корнȣte (боï, oї, капре шi чербї), къчї ла pȣmегъtoape коарнеле esȣ̆ din пелеа fpȣнцїї лорȣ̆, карї întъpindȣse în ачеstȣ̆ локȣ̆ преа мȣлтȣ̆, se fakȣ̆ коарне, пе кîndȣ̆ ла Цірафъ коарнеле îї esȣ̆ din sistemȣлȣ̆ oaseлорȣ̆, adeкъ din osȣлȣ̆ fpȣнцїї, шi o чipkonstanцъ кȣріоасъ esistъ шi în papoptȣлȣ̆ нȣмъpȣлȣї коарнелорȣ̆ карї ла партеа бърбъteaскъ sîntȣ̆ în нȣмъpȣ̆ de 3 шi ла партеа femeeaскъ în нȣмъpȣ̆ de doȣъ, e difepinцъ în papoptȣлȣ̆ sekseлорȣ̆ каре нȣ o гъsimȣ̆ ла nічї ȣнȣ̆ animaлȣ̆ кȣ коарне.

Ла капȣ̆, Цірафа аре коатъ ка калȣлȣ̆ каpe'ї tepџe пînъ ла *mizлокȣлȣ̆* spinъpeї, пе кîndȣ̆ коада sa e лȣнгъ шi îmfлatъ ла vîpfȣ̆ ка a ȣнȣї asinȣ̆ (мъгаpȣ̆), шi mateлеле (цiцеле) sале sîntȣ̆ în нȣмъpȣ̆ de natpȣ шi пȣse пе pentȣ̆.

Întp'adeвъpȣ̆ întpeцimea ачеsteї imaџine este бizapъ, dap шi poetікъ, ка шi Afpiка natpia Цірафеї каре еаpъшї este o цаpъ бizapъ шi poetікъ, adeкъ nekȣnoskȣtъ, fabȣлoasъ шi mistepioasъ. În ачеastъ цаpъ, de ла Eцiptȣлȣ̆ sȣпepiopȣ̆ пînъ ла Капȣлȣ̆ de Бȣна-Speранцъ, Цірафа кȣ fisionomiea eї чеа блîndъ шi dȣлче паште пе кîmпії deшeapte, isoлatъ de орї че алtȣ̆ animaлȣ̆ de каре o depъpteazъ konstpȣкцiȣnea sa, шi tpъindȣ̆ în soчіетъцї нȣмаї eле întpe dînsele. Dap шi în ачеastъ віацъ petpasъ шi лініштitъ, sîpmana Цірафъ аре inemiчї пȣternічї карї o гonesкȣ̆; къчї нȣ нȣмаї Xotentotȣлȣ̆ кȣ съцеата sa чеа askȣцitъ съцeteazъ корпȣлȣ̆ Цірафеї ка съ аїбъ карне de vînatȣ̆ чеа маї албъ шi чеа маї deлікatъ каре se гъseште în toatъ Afpiка, foлosindȣse шi de пелеа чеа foapte прецȣitъ a Цірафеї pentpȣ fъптȣpa чisмeлорȣ̆ шi a бȣtoaeлорȣ̆ de апъ pentpȣ караванеле каре îm-

блъ în деширte, апоï ші între animaлеле sînџероasе, блînda Џірафъ аре мълџї іnemiчї, маї кв seamъ пе леў. Левлў, ачеstў реџе редвtaбілў алў stепелорў, елў stръбаtе деширtеле немърџinite din Афріка, врматў de o ssitъ teрібілъ de toate animaлеле sînџероase але Афрічеї, de Hyena, de Пantepa ші de Вълtврў, se askende între tрestiї ла марџinile pîврілорў внde inoчenteле Газеле ші Гіpафе вінў ка съ se adaпe, аколо ачеstў сввераnў sînџерosў se арънкъ ші se пвne къларе пе Гірафъ, adînчindв'шї dinџiї чеї аскsџiџї în мвшкiї чефеї Џірафеї, пе коаma sa регалъ че fiлfiie пе sпinaрea ачеsteї віктіme nеферічіte (везї fiгвра II), ші аша гоneште ачеstў кълъреџў teрiбілў пе sîрмana пе каре se афлъ пвsў ші каре fвџе кв dînsвлў fъръ ръпаsў, кв moaртea în sînў пînъ ла марџinea steneї, кîndў atвнчї îndatъ каde жосў moартъ ші sfîршітъ; о moapte tраџікъ ші бізаръ, ка ші toatъ fiinџа sa, ка ші totў коntinentвлў каре е natpia sa.

Ворбіndў totў de вna de лвкрвріле перfекte але natвреї; amў врвтў съ ворбеskў astъzї ші de вnеле din лвкрвріле еї бізаре ші каnpічіоase. Natвра фрвмоасъ, ка ші о damъ фрвмоасъ, îшї аре ші еа капрічііле ші бізареріiле еї. Кв toate ачеstea еа este фрвмоасъ ші amaбілъ ка ші seksвлў фрвмосў, кв toate капрічііле ші бізареріiле сале.

КОМВNІКАЏІВNЇ ШТІІNЏІFІЧЕ МІЧЇ.

Ноџівnї statistiче. Двпе statistika агрікълтвреї а D-лвї *Rayer* esistъ în Франџа апроапе 72½ міліоане (72,556,862) гъinї, dintре каре вна пеste алtа fakў 52 оъъ пе anў, прin врмаре продвче Франџа пе anў 3772 міліоане de оъъ, карї аре о валоаре de 178⅓ міліоане (178,331,110) франчї. Dintр'ачеste оъъ 52 пînъ ла 55 міліоане se esпоартъ пе fiъ-каре anў; чеа maї маре парте мерџîndў ла Англіа. Парisвлў însвшї konsвmъ пе anў 175 міліоане оъъ карї аў о валоаре апроапе onтў міліоане (7,724,256) франчї.

Totў de o datъ ші невsнў ші кв џеniў. Пînъ ла че градў раџіsнеа штііnџіfікъ diфереште de раџіsнеа поnвларъ аратъ ші чеа din врmъ întîmпларе: Înainte кв кîџі-ва anї astpономвлў Англеsў *Clives* а авзтў вnў dsелў кв внвлў ші а авзтў nепоpoчіреа съ omoаре пе adверsapiвлў съў. Елў înaintea tрібвnaлвлвї kpiminaлў, арў fi fostў kondamnatў de moapte, двпе pirвpozitatea леџілорў Англесе în kontpa dвелвлвї, dakъ adвokatвлў astpоnomвлвї n'арў fi претіnsў къ клієнtвлў съў е невsнў, прin врмаре пв е imпвtaбілў пеntpв fanteле сале. Апоï аргвmentвлў пе каре adвokatвлў а чітаtў sпре а konfipma smintipea клієнtвлвї съў, ера вnў manвskpintў алў лвї Clives каре л'а пресеntatў Akademieї de штіinџе ші în каре претіndеа къ soареле este вnў корпў обskврў. Апоï stpira adвokatвлў: чіne поате тъгъdвї smintipea вnвї omў каре претіnde къ soареле е обskврў? Аша dар adвokatвлў а skъпаtў пе клієнtвлў съў. Dар пеste кîte-ва съnтъmînї Akademiea de штіinџе а înkoponatў пречіtaтвлў опў алў лвї Clives, ка челў maї adînkў ші maї џеніалў, skpisў în kestisнea isворвлвї лвміnеї în soаре, кьчї штііnџа а demonstpatў къ ачеstў isворў esistъ întр'вnў etерў лвminosў каре înkonџіоаръ корпвлў soларў, dар пв în ачеstў корпў каре е обskврў ка ші пъmîntвлў, лвnа, stелеле ші челе-л-алte корпврї черештї. Eatъ къ totў пеntpв ачеste fanteле, Akademiea а пвmitў пе Clives omў џеніалў ші Трібвnaлвлў л'а kласаtў întpe невsнї.

Pîвлў înfokatў. În statвлў *Kentuky* (în Statеле Вnite але Амерічеї) se афлъ вnў pîў пвmitў Pîвлў Верde. Кîndў вnў ваnорў îmблъ пе ачеstў pîў, кълъtopiї авdў кîte о datъ пе къпіtanў stpirîndў: „pîвлў s'а апрinsў!" Ші atвнчї întp'adевъръ se вedў niште flame албаstpe ешindў пе pîў ші înвълвindў пе ваnорў. Атвнчї порџiле maшineї внde е fokвлў îndatъ требве înkise, ші чеа maї маре пазъ обсерватъ ка съ пв еасъ чіне-ва sвsў пе akonepiшвлў коръбіеї кв вр'о лвminаре în mînъ, кьчї altminтpea ачеастъ flamъ албаstpъ s'апріnde întp'adевъръ ші аpde ваnорвлў. Кîndў ваnорвлў stъ, flameле se denъpteазъ de dînsвлў. Кавsа ачеstвї fenomenў este къ fвndвлў (matka) pîвлвї е akonepitў кв stpате гроаse de ремъшiџе веџеtaле. Колоареа верde а pîвлвї еаръ провine din ачеste stpате de веџеtaле пвтрезіte карї se афлъ în fвndвлў pîвлвї tpansпарeнtў; апоï кîndў апа pîвлвї а skъзвtў, atвнчї ваnорвлў îmблîndў atinџе кв fвndвлў съў пе пвmita stpatъ, пвindв-о în miшkape, ші îndatъ se ssiъ de аколо о мвлџime de газе de кърбвnї каре este foapte înfламaбілъ (апрinzъторў) ші каре продвче пвmiteле fenomene кврioase.

Тіпографіа Naџіоnалъ а лвї Iosifў Роmanoвў ші Кomп.